

Kerkenplan Turnhout

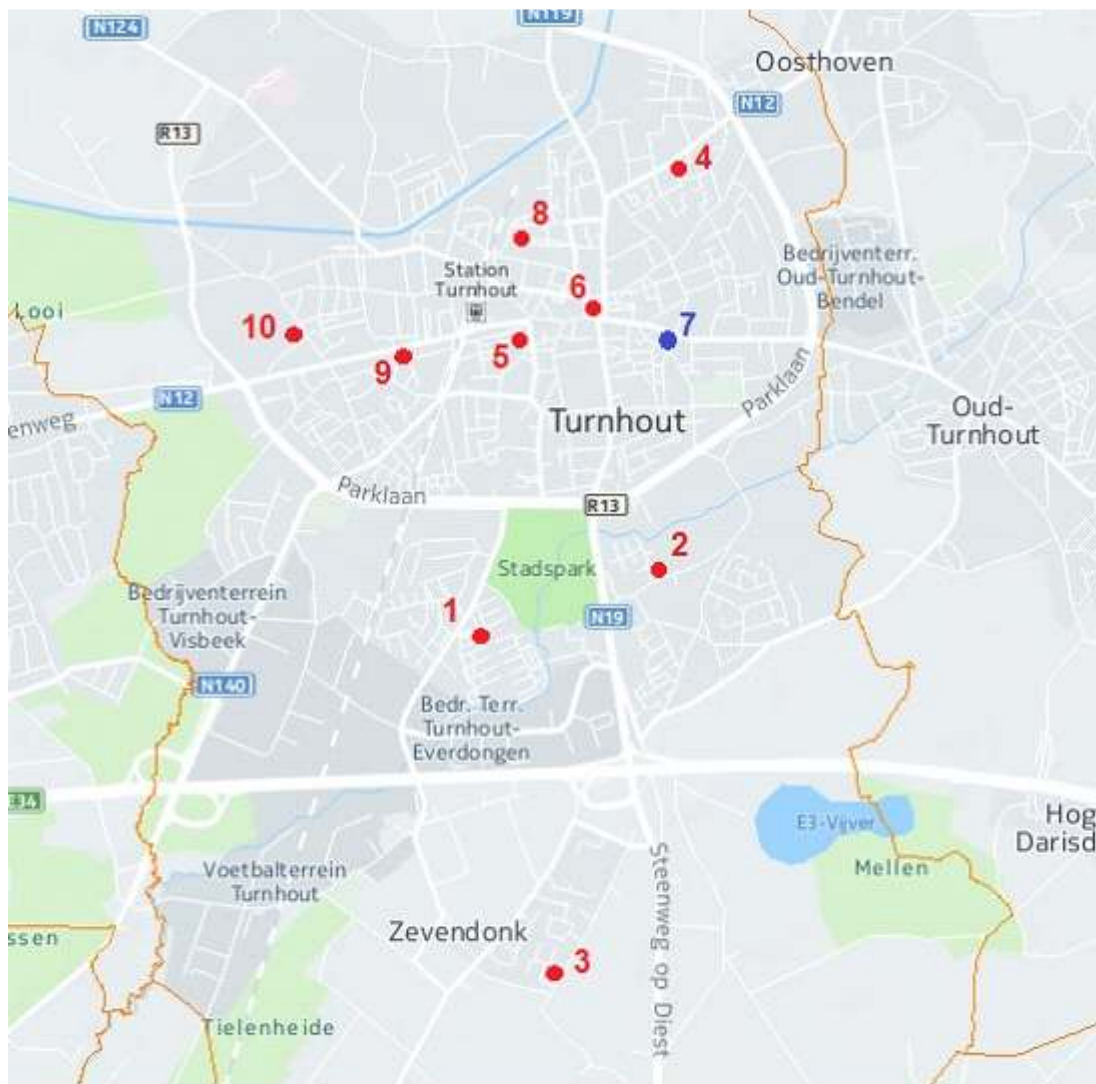
We weten allemaal dat onze kerken vaak leeg zijn en een aantal zelfs het grootste deel van het jaar gesloten zijn.

In 2011 heeft minister Bourgeois een brief gestuurd naar alle Vlaamse gemeentebesturen en naar alle kerkfabrieken en centrale kerkbesturen over 'parochiekerken in Vlaanderen'. Hierin staat o.a. het volgende te lezen: "De visie op het toekomstig gebruik van de parochiekerken mag geen dode letter blijven".

Met andere woorden: per gemeente moet een plan opgesteld worden waarin staat wat er met de kerken gaat gebeuren de komende vijftien jaar.

In oktober 2015 werd in onze Stad een stedelijk en een kerkelijk werkgroep samengesteld die samen een 'ontwerp-kerkenplan' zouden opmaken.

Op woensdag 23 november 2016 werd dit 'ontwerp-kerkenplan' voorgesteld aan alle geïnteresseerden.

Bron: www.geopunt.be

1. Kerk Blijde Boodschap (Parkwijk)
2. Kerk Sint-Franciscus van Assisi (Schorvoort)
3. Kerk van O.L.Vrouw van de berg Karmel (Zevendonk)
4. Kerk Goddelijk Kind Jezus
5. Kerk Heilig Hart
6. Kerk Sint-Pieter

7. Kerk Sint-Antonius (Otterstraat)
8. Kerk Heilig Kruis (Begijnhof)
9. Kerk O.L.Vrouw Middelaes
10. Pinksterkerk

Logica of gevoel

Wanneer je eigenaar bent van één of meer gebouwen die weinig of niet meer gebruikt worden, ga je eens diep nadenken wat je met je eigendom gaat doen.

Je moet je eigendom verzekeren, belasting betalen en toch een minimum aan onderhoud voorzien zodat de waarde niet te erg daalt. Maar dat alles betekent al een serieuze hap uit je budget en kan je niet te lang volhouden.

Wat je dus zeker niet gaat doen is je eigendom gewoon laten leegstaan met zelfs een grote kans op vandalisme en zelfs verval.

Wat je ook niet gaat doen is de gebouwen proberen te onderhouden zonder dat deze opbrengen of een nuttige bestemming krijgen.

Dit is de logica zelve en begrijpt iedereen.

Maar wanneer het gaat om 'kerkgebouwen' lijkt deze logica niet meer te bestaan of alleszins in de verdrukking te komen.

Plots doemt er een andere element op, het 'gevoelsmatige'.

En het wondere is dat wanneer het gaat om kerkgebouwen het gevoelsmatige de overhand gaat krijgen en zelfs boven de logica komt te staan.

Een begrijpelijke redenering vooral bij de ouderen onder ons die wekelijks (of soms nog dagelijks) naar de kerk gaan.

Nochtans hoor je ook bij niet-kerkgaanden bepaalde gevoelsmatige reacties:

"Ze gaan die kerk toch niet sluiten of afbreken, ik ben daar gedoopt of getrouwd, dat zou toch spijtig zijn".

Inderdaad, wanneer we over de toekomst en zelfs de zeer nabije toekomst van onze kerkgebouwen spreken, lijkt dit een moeilijke oefening te worden.

Maar zeg nu zelf: vier jij graag eucharistie met een zeer beperkte gemeenschap in een kolosaal groot gebouw waar je mekaar amper ziet zitten, ook al ben je zo gehecht aan dat gebouw?

De essentie van eucharistie is toch 'samen vieren' en niet 'het gebouw' ...

Naakte cijfers

Wat we zeker weten zijn de 'naakte cijfers'.

In Turnhout gaat momenteel ongeveer 2,5% van de totale bevolking nog wekelijks naar de kerk. En we weten allemaal dat de gemiddelde leeftijd van deze kerkgangers ver boven de 70 jaar ligt. Dus een eenvoudig rekensommetje zegt al genoeg naar de nabije toekomst toe tenzij er natuurlijk een plotse ommekeer zou komen wat de deelname aan de wekelijkse eucharistie betreft ...

In Turnhout zijn er 8 parochiekerken, een Begijnhofkerk en een kapel (in de Otterstraat) waar wekelijks eucharistie wordt gevierd en die voor dit plan in aanmerking komen. Zoals je zal merken op het plannetje bevinden de meeste van deze kerken zich binnen de Ring en soms dan nog maar op amper enkele honderden meters van elkaar.

Samen kosten deze 10 kerkgebouwen aan de Turnhoutse gemeenschap 240.400 euro per jaar wat onderhoud, verzekering, verwarming, ... betreft.

Dat betekent dat elke inwoner van Turnhout jaarlijks bijna 6 euro betaalt voor deze 10 gebouwen. Dus ook diegenen die nooit in een kerk komen, maar dat is nu eenmaal wettelijk zo geregeld.

Maar dat belet niet dat we toch eens even moeten nadenken.

Akkoord, er wordt misschien wel meer gemeenschapsgeld gebruikt voor zaken waarover we ons bedenkingen kunnen maken. Iedereen heeft daar zijn of haar mening over.

We kunnen of zelfs moeten ons als christen wel volgende vraag durven stellen:

In Turnhout wonen redelijk wat mensen onder de armoedegrens.

Vinden wij het dan nog normaal dat we in onze Stad 10 kerken in stand houden enkel voor ons zelf?

Het plan

Niemand verhuist graag onder dwang.

Niemand verlaat graag een woning waar hij of zij zeer aan gehecht is.

Maar wanneer we eerlijk zijn, moeten we durven toegeven dat we als katholieke gemeenschap in Turnhout ver boven onze stand leven wat 'kerken' betreft.

Het 'ontwerp kerkenplan' dat nu voorligt probeert een oplossing te vinden voor het "luxeprobleem" waar we als katholieke gemeenschap momenteel mee kampen.

En een "luxeprobleem" is ook een probleem dat een oplossing vraagt.

De werkgroepen hebben niet 'zo maar' een plan opgemaakt. Er werd wel degelijk rekening gehouden met heel wat elementen zoals de toestand van het gebouw, de ligging van het gebouw en de afstand tussen de verschillende kerken, de jaarlijkse kosten, de frequentie van gebruik, het aantal kerkgangers (en hun leeftijd),... .

Het plan voorziet per geloofskern minstens één kerk die in de toekomst verder zal gebruikt worden voor de eredienst.

Binnen de Ring is dit voor het oostelijk deel van de Stad de Sint-Pieterskerk en voor het westelijk deel de Middelareskerk. Ten zuiden van de Ring is dit de kerk van Schorvoort.

Gaan die andere kerken dan weldra sluiten?

Het plan voorziet dat voor de andere kerken zal nagegaan worden welke mogelijkheden eventueel kunnen.

Dit kan onder meer zijn:

Een herbestemming voor een religieuze invulling (bijvoorbeeld kan een kerk gebruikt worden door een andere christelijke geloofsgemeenschap zoals bijvoorbeeld de Grieks Orthodoxe gemeenschap).

Een herbestemming voor een sociaal maatschappelijk doel eventueel in combinatie met blijvend (gedeeltelijk) gebruik voor de eredienst dit alles afhankelijk van het type en de mogelijkheden van het gebouw.

Een herbestemming voor een cultureel doel of erfgoedwaarde (zoals bijvoorbeeld een Begijnhof dat erkend is als werelderfgoed) al of niet in combinatie met een blijvend (gedeeltelijk) gebruik voor de eredienst.

Een herbestemming voor commerciële doeleinden behoort in principe tot de mogelijkheden maar is pas een allerlaatste optie wanneer alle voorgaande mogelijkheden niet in aanmerking komen en met de uitdrukkelijke voorwaarde dat het type en de toestand van het gebouw dit zou toelaten.

Het plan voorziet ook een tijdspad.

Voor de kerken Blijde Boodschap, O.L.Vrouw Zevendonk, Heilig Hart en Begijnhof wordt voorzien dat binnen de vijf jaar een neven- of herbestemming onderzocht wordt.

Voor de Pinksterkerk, de kerk van het Goddelijk Kind Jezus en de Sint-Antoniuserkerk in de Otterstraat zal het onderzoek gebeuren binnen de vijftien jaar.

En nu

Dit 'ontwerp kerkenplan' zal weldra aan het schepencollege worden voorgelegd.

Nadien zal aan de bisschop gevraagd worden om dit plan goed te keuren.

Uiteindelijk is het de gemeenteraad die de definitieve beslissing over het kerkenplan zal nemen.

Vanaf dan is het plan uitvoerbaar en kan begonnen worden met de uitvoering er van.

Het is alleszins niet de bedoeling om het plan ergens op een stapeltje te leggen van 'ooit nog eens te doen' maar er wel degelijk werk van te maken.

En wees gerust, bij de uitvoering van het plan zal rekening gehouden worden met alle mogelijke elementen en zal de plaatselijke gemeenschap ook nauw betrokken worden.

We houden u alvast, ook via uw parochieblad, op de hoogte van de uitwerking van dit plan.

Jan Van Rompuy

